

ZPRAVODAJ

84. JIRÁSKOVĚ HRONOVĚ

STŘEDA 6. 8. 2014

Každý bez výjimky má rád příběhy

Richard Finch je světoobčan, jak sám říká. Nedokáže říci, kam patří nejlíc. Ale jeho způsob komunikace je podmanivý, ne nadarmo vede na Jiráskově Hronově workshop storytellingu. Své neuvěřitelné příběhy tahá ze všech kapes.

Narodil jsem se na Trinidadu, jako syn bílé matky a tmavého otce. Byl jsem tedy takový vyděděnec, který nepatřil ani tam ani tam, a tak mě otec poslal do světa, abych se sám o sebe postaral. A já měl to štěstí, že mě adoptovala hodná anglická rodina, s níž jsem potom žil v Británii. Chodil jsem tu do školy, a později i na univerzitu. Byl jsem jeden z prvních, kdo studoval na univerzitě v 60. letech minulého století dramatickou výchovu, tedy obor, který propojuje výchovný a vzdělávací proces s divadlem.

Na počátku tedy chtěl být spíše pedagogem, nebo divadelníkem?

Já sám považuji za velmi důležité starat se o děti, které vyrůstají na okraji společnosti, a těch je stále dost. Je samozřejmě náročné takové děti zaujmout, ale zase vám to tisíckrát vrátí. Takže jsem po studiu hned začala učit nejen v okrajových částech Londýna, ale také na venkově. A postupně jsem se dostal dále do světa. Vedl jsem nejen krátkodobé dílny, ale i dlouhodobější proces přípravy učitelů, kteří měli na starosti výchovu jak malých dětí, tak dospělých.

Kde všude jste byl?

Jezdím stále prakticky po celém světě. Strávil jsem nějakou dobu v Kanadě, ale také v různých částech Evropy. V mé práci šlo vždycky více o výchovný proces. Ale

jeho spojení s divadelními prvky je vždycky jak pro vyučujícího, tak pro žáky zábavnější. A před nějakým časem jsem se doslova zamiloval do Afriky. Pracoval jsem v několika zemích rovníkové Afriky, v Botswaně, Ghaně, a dalších. Když moje mise vypršela, vrátil jsem se do Londýna. Ale touha byla tak silná, že jsem ukončil všechny závazky, prodal dům a rozhodl se znovu žít v Africe. Zakotvil jsem nakonec v Jihoafrické republice, kde nyní žiju a pracuju, a odtud pravidelně vyjíždím. Někdy v 90. letech jsem se po dlouhatánské době setkal se svým otcem, protože čím je člověk starší, tím je důležitější, aby hledal a nalézal své kořeny. A skládal si svůj příběh.

V Hronově jste proto, abyste učil seminarity vyprávět příběhy.

Vyprávění příběhů je základ všeho. Každý, bez výjimky, má rád příběhy. A každý

má příběh, který může vyprávět ostatním. Neexistuje nikdo, kdo by neměl žádný příběh.

Co pro vás je nejdůležitější pro dobrého vypravěče příběhů? Fantazie? Otevřenost? Odvaha?

Nejdůležitější je pro mě vášeň. Bez té to nejde. Vypravěč nebo vypravěčka musí věřit ve svůj příběh. U herců je to stejné – herec tví je v samé své podstatě víra. Herec nebo jakýkoli performer musí najít a vytvořit si vztah mezi svým lidským já, postavou, kterou ztvárňuje a příběhem jako celkem. Tak, aby jednotlivé složky vzájemně komunikovaly. Až pak přichází technika, kterou může vhodně použít, a nějak vyprávění obohatit. Ale základ je stále stejný, velké osobní zaujetí pro příběh, aby ho člověk dokázal předat, sdělit dál.

Jak je to s tím využitím techniky. Jsou nějaké figle?

První je, abyste posluchače a diváka poznali a následně zaujali, vtáhli do příběhu. Někdy to lze udělat společným zklidněním. U divadla je to jednodušší, protože když potmění světla v hledišti a roztáhne se opona, najednou se ocitnete ve hře. Jste připraveni. Ale když třeba hrajete na tržišti, musíte postupovat jinak, abyste diváka získali, zaujali, aby byl vůbec ochoten vás sledovat. Když mám nějakou skupinu, a chci jí vyprávět příběh, první věc, kterou udělám je, že si každého zvlášť prohlédnu, snažím se navázat oční kontakt. A to jak s malými dětmi, tak s dospělými, nejen s lidmi vpředu, ale i někde vzadu. Když radím učitelům, jak pracovat s dětmi, říkám: když jste ve třídě, nemůžete se soustředit jen na jednu skupinu, třeba ty chlapce, kteří tam vzadu zlobí. Musíte mít v zorném úhlu pořád všechny, jinak se ti zbývající začnou nudit, doslova vypnou. A celá práce se tak vlastně zničí, protože odpoutají pozornost těch ostatních. Takže vidíte, role učitele je podobná roli vypravěče, herce, kazatele či obhájce. Všechno to má společný základ.

Jak hodnotíte svůj zdejší pobyt?

Se seminaristy se mi skvěle pracovalo, říkám to v minulém čase, protože bohužel už ve čtvrtek musím odjet. Ale domnívám se, že jsme toho udělali dost. Od vyprávění vlastních příběhů, přes zpracování pohádkových motivů, typicky českých příběhů, které si měli seminaristé připravit, až po využití dokumentů – článků z novin. Všichni byli otevření, vstřícní, mluvili bezvadně anglicky, a práce tak byla velmi příjemná. Doufám, že se mi podařilo je inspirovat, že se nám podařilo dát dohromady dostatek podnětů, na kterých mohou dále pracovat. A ještě musím říci, že jsem nadšený atmosférou tohoto festivalu. Při práci pro AITA/IATA jsem o Jiráskově Hornově hodně slyšel, a tak jsem toužil se sem podívat. Je skvělé, že se to povedlo. Pro mě je ta dlouhá tradice festivalu úplně úžasná. Neopakovatelná. A je velmi pozitivní, že jsou tu mladí lidé. Tři stovky mladých – takže je zaručena budoucnost festivalu. Nedávno jsem byl v Kanadě, na takovém malém příjemném festivalu, ale diváky byli jen starší lidé. Říkal jsem jim, aby se snažili získat mladé, protože jinak festivalu hrozí zánik. To se tady rozhodně nestane. Tak si říkám, je to 84. ročník, zbývá už jen 16 let do stovky. A tak se třeba na ten stý festival podívám...

Jana Soprová

Potíže s příliš přechytlým počítačem
Možná, že to taky znáte. Snažíte se něco napsat, a zjistíte, že vaše pracně nasmolená slova vám počítač svévolně změnil. Říká se tomu automatické opravy, a ne každý to umí vypnout (já tedy ne). Na mém domácím počítači se to neděje, ale v Hronově vždycky. Automatické opravy jsou někdy opravdu bizarní, a nedají se z textu vymýtit, i po opravě tam skáčou stále znova. A, jak jsem zjistila, i po opravě a uzavření souboru tam v mezích naskáčou nejrůznější opravy. A tak píšu „puberťáci“, a ono se mi tam objeví „huberťáci“, „do Londýna“ se mění

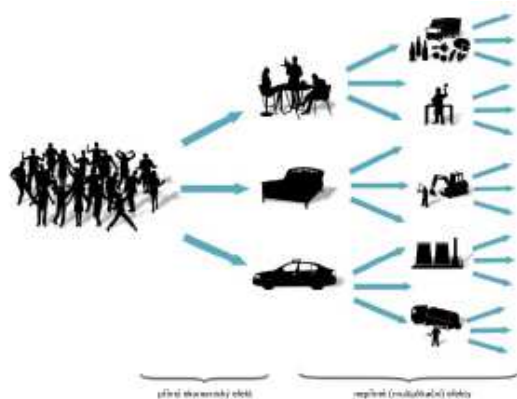
v „blondýna“, „Meotar“ v „Lotar“, „být“ v „bát“ atd. I v této chvíli počítač tvrdošijně opravuje, takže si nemůžu být jistá, zda výsledkem této mé glosy (gázy) nebude nesmyslný blábol (koukol). Takže, pokud v některém z našich článků najdete nějaké snad až příliš bizarní či kontextu prosté slovo, nemusí to být trapným pokusem o humorem z naší strany, ale hravostí našich počítačů, které se zhlédly v principu hry Jeana Tardieu Jedno slovo za druhé. Doufáme, že nedopadneme tak, jako se nedávno stalo v Hradeckém deníku, kde vinou neopatrně zmáčknuté klávesy korektora se dostal do novin opravdu silně bizarní článek o zahájení hradeckého divadelního festivalu. Kdo nevěří, ať se poptá zde přítomných hradeckých divadelníků.

-jas

Ekonomické dopady Jiráskova Hronova

Věděli jste, že Jiráskův Hronov přiláká do Hronova každý rok téměř 2 tisíce návštěvníků? Ti přijíždějí ze všech koutů republiky i ze zahraničí a zůstávají v Hronově několik dní. Potřebují se zde ubytovat, najíst, napít a často zde nechají i nemálo peněz za různé nákupy (suvenýry, dárky aj.), výlety po okolí, návštěvy muzeí a památek a tak dále. K tomu musí vynaložit peníze na dopravu do Hronova a zpět.

Ano, mířím tím k ekonomickým dopadům festivalu na město Hronov a jeho okolí. Podrobný průzkum návštěvníků včetně výše a struktury jejich výdajů sice nemáme,

přesto můžeme na základě dostupných studií jiných festivalů odhadnout, že Jiráskův Hronov může přilákat do regionu každoročně až 10 milionů korun z peněženek návštěvníků. Z toho plyne určitá část státu v podobě daně z přidané hodnoty a dalších daní a poplatků. Vzhledem k centrálnímu daňovému systému (téměř všechny daně jsou odváděny do centrálního rozpočtu a dále přerozdělovány všem obcím a krajům podle určitých koeficientů) plynou přímo do městské pokladny zejména ubytovací poplatky. Ovšem mnohem důležitější je pro město a místní obyvatele fakt, že se na deset dní zvýší ve městě poptávka po službách a produktech místních podniků, ať už to jsou restaurace, kavárny, ubytovací zařízení či obchody. Tyto podniky se musí na festivalový týden připravit. Nakoupí (a prodají) více zásob, najmou brigádníky a další posily, prodlouží otevírací dobu a spotřebují více energií. Tím dávají práci a peníze dalším lidem (pracovníkům), čímž zvyšují dočasně zaměstnanost, a také podnikům (dodavatelům), kteří také pocítí vlnu vyšší poptávky po svých produktech. Stejně tak dodavatelé

dodavatelů a mohli bychom takto pokračovat až na samý konec dodavatelského řetězce. Říkáme tomu multiplikační efekt. Pokud by návštěvníci Jiráskova Hronova tedy utratili v souvislosti s festivalem zmíněných 10 milionů korun, celková produkce (obrat) všech dotčených podniků (restaurací, hotelů apod.) i jejich dodavatelů a subdodavatelů by se zvýšila o cca 15 milionů Kč. Z toho jejich zisky můžeme odhadovat na necelé 2 miliony korun. Ve všech dotčených podnicích se díky festivalu vytvoří kolem 10 pracovních míst přepočtených na celoroční plné úvazky.

Přesnější dopady Jiráskova Hronova, stejně jako jakékoli jiné kulturní akce či organizace působící na území České republiky, si nyní můžete spočítat sami. Poslouží vám k tomu aplikace Kulturní kalkulačka (KulKal.cz) a dva e-booky: Jak spočítat ekonomické dopady a získat více peněz pro váš projekt a Ekonomické dopady kultury a cestovního ruchu, které jsou zdarma ke stažení na webu www.CultureMatters.cz. Jelikož víme, že mezi účastníky a diváky Jiráskova Hronova je také řada amatérských i profesionálních kulturních manažerů, organizátorů, pořadatelů kulturních akcí či ředitelů divadel a jiných kulturních organizací, doporučujeme web Culture matters především jejich pozornosti. Jedná se totiž o novou platformu pro vzdělávání a osvětu v oblasti managementu, marketingu a financování kultury. Cílem jejích zakladatelů (T. Raabová a M. Kubaš) je sdružovat odborníky z kultury a společně předávat špičkové znalosti a zkušenosti z kulturní praxe dalším lidem, a to formou článků, rozhovorů a online kurzů. Na podzim Culture matters otevírá nové kurzy pro kulturní nadšence a manažery, doporučujeme zejména osmitýdenní online kurz Základy kulturního managementu, ve kterém 6 špičkových odborníků z kulturní praxe předává své know-how z oblastí grantového fundraisingu, sponsoringu, crowdfundingu, marketingu a práce s médii, práce s publikem i ekonomických dopadů kulturního projektu.

Culture matters

Málo platné, od neděle, co jsem si přečetl ve Zpravodaji slova Kristiána Kubáka o divadle poezie, to v sobě nosím. A nedám mi to, abych na ně nereagoval. Nechci polemizovat, je na každém, aby si věci pojmenovával podle svého; má to ovšem tu nevýhodu, že tomu mnozí nemusí rozumět. A já se v tomto případě porozumět vši silou a vůlí snažím. Jestli se mně to daří, to nevím, ale chápu to, co bylo v onom hovoru řečeno asi tak, že jde o jakýkoliv materiál, jenž není původně určen pro divadlo, ale nakonec se může stát divadlem po výtce nebo alespoň především značně osobním. To by se dalo nazvat divadlem-výpovědí a není to nic tak nového. To, co mne zajímá, je ten materiál, jež oba lektori jmenují jako podněty pro svůj seminář. Otevírá totiž oblast, na niž jako na poslední vskutku velký a přínosný objev narazila literární věda – na objev fiktivních světů. Kdybych dnes učil dramaturgii – jakože ji na štěstí už neučím – tak bych začínal právě od této teorie, která dovoluje nastolovat procesy – a také zase je zkoumat a analyzovat teoreticky a kriticky – jež mohou přetavovat jakýkoliv materiál jakéhokoliv druhu v umění, jehož jádrem je fikce. Pro divadlo se tím nabízejí jak pro tvorbu, tak pro uvažování široké a velké možnosti, jak se poctivě a vědomě vyrovnávat s trendy a tendencemi, které se dnes neúprosně prosazují. A přinášejí nejenom nové výboje, ale proměňují i postupy a principy staré, známé, vyzkoušené. V tomto světle na příklad i pojmy jako inscenace, iluze interpretace zaznamenávají novou kvalitu a za jistých okolností se dokonce mohou přiblížit i divadlu poezie. Ba dokonce kdybychom ponechali pojem poezie v jejím běžně užívaném smyslu, tak by mohlo jít o další samozřejmý normální divadelní druh. Ale to by se asi Kristiánovi nelíbilo.

Jan Císař

Máme mimořádné pochopení pro šmejdy

ROZHOVOR

Rozhovor s režisérem Ludkem Horkým

Zeptal bych se tě nejdřív, stejně jako se ptáme diváků, na jednoslovnou asociaci na představení.

To asi nedokážu. Už to mám racionálně zpracované, protože jsem to prožíval, a celou dobu mi nad tím jel mozek.

Dobře, budu se tě ptát už jen jako režiséra. Co tě vedlo k tomu vybrat si tenhle klasický text?

Já tu hru mám rád – myslím si, že nezestárla. Máme to štěstí, že k ní existuje vynikající překlad od Leoše Suchařípy, se skvělou moderní hovorovou češtinou, který působí jako záznam normálního mluveného slova, ne jako nějaká strojená literární forma. A máme soubor, který pro tu hru má obsazení a který má pochopení pro všechny ty šmejdy – myslím, že v našem souboru jsou lidé, kteří mají dokonce mimořádné pochopení. Takže by se to mohlo potkat, a proto jsme se na tu hru vrhli.

Nabízí se otázka, jestli ve výběru hraje roli aktuální zvýšený zájem o Rusko.

Začali jsme zkoušet v době, kdy se o konfliktu na Ukrajině ještě moc nemluvalo, olympiáda v Soči nebyla moc medializovaná... takže to bych se chlubil něčím, co mi nepřísluší. Myslím, že jsme tou hrou ani nemířili do Ruska, jako spíš k nám.

Revizor je postava zřejmě nadčasová, přesto, mění se nějak revizor včerejší a dnešní?

Ta postava bude nadčasová, dokud budou mít lidi důvod bát se revizorů a dokud revizoři budou úplatní. Ještě s tím Ruskem – jasně že se souvislost nabízí, ale jak říkám, hráli jsme to o revizi na maloměstě nebo mezi lidmi, kteří nemají čisté svědomí kdekoli na světě a to, že se to v Rusku mele, je jen přidaná hodnota. Byli bychom daleko radši, kdyby byl na Ukrajině klid.

Revizor je látka mnohokrát inscenovaná – třeba Činoherním klubem. Nechal ses inspirovat nebo ti možnost srovnání naopak vadila?

Tu inscenaci znám a viděl jsem ji v záznamu na DVD, nicméně v souvislosti s přípravou na naši inscenaci jsme s ní nijak nepracovali. Nikdy to neděláme, nesnažím se okoukat, jak to kdo dělá. Ale slavností premiéru jsme měli v Činoherním klubu, díky programové řadě amatérských divadel, kterou tam organizuje dramaturg Radvan Pácl. Bylo

to pro nás svým způsobem zavazující, že tam byla před námi tahle legendární inscenace.

Viděl jsem, že sedíš v publiku a vše bedlivě pozoruješ. Mění se inscenace v průběhu repríz?

Občas přezkušujeme, dokonce i tady ještě máme plán udělat nějaké dvě úpravy, které jsme vymysleli až později. Ale to, že tam sedím, není kvůli tomu, abych si vymýšlel další úpravu inscenace. To by i pro herce později znamenalo určitou marnost, že to nikdy nekončí. V hledišti sedím kvůli tomu, že se nám hodí reflexe, co se dařilo a nedařilo. Po každém představení si dáváme připomínky. A hlavně na Hronově si nedokážu představit, že bych tam nese-děl, i když i dneska jsem měl sto chutí spíš chodit kolem divadla, protože to pro mě bylo chvílema k nevydržení, tou nervozitou. Ale představa, že jsem tu se souborem, kašlu na to a jdu třeba do Tritonu, je snad nemyslitelná, proboha. Jinak je to v zásadě ucelené, ale připadá mi, že se na inscenaci snažíme po každé reflexi ještě zapracovat.

Pár slov o souboru?

Soubor bude mít letos osmnácté narozeniny – je součástí něčeho, co se jmenuje Dětský dramatický soubor TY-JÁ-TR. Je to velký kolos, má 270 členů – od čtyřletých dětí po čtyřicetileté dospělé. Vznikl někdy v roce 1993 a založila ho Radka Tesárková. Jak dospívají některé ročníkové skupiny, původně dětské, zůstávají tam jako ucelená skupina amatérského divadla. Naše skupina, která se jmenuje HROBESO, začala, když jim bylo v průměru 13 let a samozřejmě se obměňuje, ale řada lidí patří mezi zakládající členy. Já je vedl od začátku, společně s kolegyní Janou Blažkovou – dnes Řehořkovou, která se tu taky byla podívat, i když už je léta nevede.

Zkoušíte teď něco, na co se můžeme těšit na příštím Hronově?

To by bylo pyšné, směřovat to k příštímu Hronovu, ale v květnu jsme měli premiéru inscenace Shakespearovy komedie Večer třikrátlový – takže srdečně zvú do divadla Radar, kdyby měl někdo cestu kolem – hrajeme od června do října. A teď připravujeme dvoják – soubor se rozdělil na dvě poloviny, jedna zkouší situační komedii Dokonalá svatba a druhá černou komedii Poručík z Inishmoru.

Jan Mrázek

REVIZOR

DS TY-JÁ-TR / HROBESO, PRAHA

Roziver OSEBORH

RECENZE

Velké těšení na Revizora pražského HROBESA, protože skvělé reference o něm. A skvěle začaté i představení. Ta scéna, kostýmy, líčení! Chodí se přes skříň, jako by se z ní vytahovali kostlivci, obrazy a obrázky jsou zároveň okny a špěhýrkami pro vyhlížení ven a pokoutní špehování. A změna scény na hotelový pokoj? No jen se křídla stěn v polovině otočí a zavřou, skříň jako vchod zůstává, i s matřoškami - protože ty musí být jako ikonky přece v každé ruské místnosti! Kostýmy ze sak a kabátů, oblečených naruby - a my tam uvnitř cítíme ten dnešní současný jejich líc, připravený to asi celé nějak komentovat! Stejně jako za nalíčenými bledými tvářemi s namalovanými licousy a vousy vykukují - jako za maskami - dnešní kulišácké tváře! A z hrníčku visí provázek s cedulkou od čajového pytlíku!

A nástup herců? S broukáním melodie „oral jsem oral, ale málo, kolečko se mi polámalo“ přicházejí výrazně řezané figury, jedna tu melodii do kapesníku smrká (!), a s vyostřenou, ale nepřehnanou stylizací mluvy, s přesnou organizací začnou vytvářet skvěle klapající hromadnou scénu, s ostrým střihem atmosféry do modlitby a pointujícími futrálem na hlavě hejtmana. Skvělý rozjezd ve velkém stylu! (Nejvyšší punkt na začátku!)

A vlastně pak ty hromadné scény skoro vždycky dobré - že rozloží ty úkoly do drobných, jasných akcí jasně profilovaných figur.

Ale pak Revizor bez revizora, Chlestakova. Matný projev, postava bez reagování, bez jasných motivací. Kde by se v ní vzaly ty texty? Proč je říká? Ví, co říká? K nepřekání dlouhý prázdný „vychloubací“ monolog po příchodu k hejtmanovi. Scéna bez vzájemného vnímání se s ostatními. Nechápu. A hejtman pak říká, že mu neměl tolik nalévat. Proč to říká? Vždyť mu nalil jen jednou! Nechápu. A víc takových momentů, které nesdělí dějová fakta hereckou akcí, pokud nejsou jen v říkaném textu. Text, text, text. Text. Pořád text. A už mi vlastně jen kecá i hejtman...

A jak mají nějaké ty reakce uhrát, když hrají pořád jen mimikou a rukama? A v těch rukách je tolik parazitního jen taktování si zas jen textu. Z centra těla nic. Proč? Taky koncepce? Naruby? Tady už nechápu.

A i v konci hejtman, když zjistí, že byl opravdu podveden, když si na vlastní oči o sobě přečte v Chlestakovově listu „pitomý jak necky“, nijak nezareaguje a jen jedním dechem dodá „to jste tam dopsal vy“. Já fakt nevím, kdy mu celá ta blamáž v tom dnešním představení došla.

Snad ode mne velká přísnost, když tam tolik skvělých lákání a tolik dobré práce v malých figurách.

Ach Revizore, Revizore, dnes večer pro mne příliš prázdně ukecaný.

Aleš Bergman

První část se možná malilíčko vlekla, ale ta druhá byla skvělá.

Petr

Na to, kolikrát byla tato hra už inscenovaná, to bylo velice dobré. Moc se mi to líbilo.

Ignác

Už jsem hru viděla dřív, ale dneka mi přišlo, že jí trochu chybí štáva.

Simona

Myslím, že jsme viděli představení dvou polovin. První půlka byla kulometná palba, která neustávala a byla tak dlouhá, až nás to začalo zmáhat, zatímco druhá polovina byla daleko propracovanější, členitější, zajímavější. Zaujala mě daleko víc.

Tomáš

Já jsem kdysi sám Revizora hrál, takže musím přiznat, že jsem jim záviděl herce a nápady. Například ten se sakama naruby. Scéna byla perfektní.

Muž na náměstí

Mně se líbilo to, jak se holce po polibku obarvil obličej od vousů. Výborné bylo i to, že každý měl nějaký znak. Jeden by nemocný, druhý pořad usínal.

Lucie

Řemeslně dobře odvedené, jen mi chyběla jiskra.

Jiří

skvělé
dobří fajn dobrý
ksichty jo dobrá
stereotyp
spokojenost
líbilo přesné herci
profesionální práce
svižné
dobré
spala

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

U nás se na veliké emoce nehraje

ROZHOVOR

Rozhovor se souborem HOP-HOP Ostrov

Pamatujete si, kolikátou reprízu jste hráli?

Markéta: Ona nám to Irča (vedoucí souboru – pozn. red.) ani neřká.

Eliška: Všechno si píše k sobě a řekne nám to až na derniéře. Ta bude mimochodem v září.

Před kolika lety jste s Leni začínali?

Eliška: Před čtyřmi lety.

Jakým vývojem prošla během té doby vaše inscenace a co vás na ní stále zajímá?

Markéta: Za poslední dobu se moc nezměnila.

Eliška: Spíš jsme dotahovali detaily a nesrovnalosti.

Markéta: A více jsme se zaměřili na vedlejší postavy. Propracovávali jsme také jejich vývoj, ne jen vývoj Leni.

Eva: Třeba Raul vůbec nebyl hodný.

Eliška: To byla právě jedna z postav, která se ještě dotvářela, aby nebyla tak černobílá.

Adéla: Náš vztah s Markétkou, tedy Anne Lore a Leni, si také prošel vývojem. Z počátku nebyl tolik nenávidný.

Jak se liší váš pohled na postavu, kterou ztvárňujete, na premiéře a teď?

Markéta: Je to, myslím, psychologičtější. Víc jsme se seznámili s naší postavou.

Eliška: A je to automatictější. Už o tom tolik nepřemýšlíme.

Tohle bylo vaše třetí představení v kuse. Dá se ještě udržet pozornost?

Markéta: Je to složitější. Mě třeba všechno bolí. Nemohla jsem ani chodit /smích/. Ale před představením je to vždycky takové, že si říkáme: ježiš, to bude hrůza, ale pak, mluvím za sebe, když jsem na jevišti, je to lepší. Už jsem v roli.

Eliška: No... dá se to. Člověk si musí svoje odehrát. Ale je to náročné.

Šli jste někdy sami lesem pro sebe jen? Jaké to je?

Eliška: Zrovna jsem nad tím dneska v zákulisí přemýšlela. /smích/ Ne, já se bojím do lesa sama.

Věrka: Každý určitě někdy šel sám pro sebe. Je to takové... pomáhá to rozjímat. Je to inspirativní.

Eva: Já si takhle odpočinu. Přijdu na jiné myšlenky.

Markéta: A nehledáš nic... to je tvůj sen. /smích/

Eliška: Pak ve stínu vidíš nějaké ty fialky a je to. /smích/

Váš soubor je často zván i na zahraniční přehlídky. Kdy všude jste byli?

Adéla: No byli jsme v zahraničí... /smích/

Markéta: Tak to, Áďo, vyjmenuj.

Adéla: Švýcarsko, Anglie, Itálie, Belgie, Litva, Rakousko, Slovensko, Německo.

Jaký je rozdíl mezi přehlídkami v zahraničí oproti našim?

Eliška: Řekla bych, že je veliký rozdíl ve workshopech a vůbec v pozadí celých festivalů. Tam vždycky člověk zůstane na celou dobu, je ubytovaný v tamních rodinách. Tak to pak logicky prožíváte jinak. Seznamujete se s odlišnou kulturou.

Markéta: A můžeme se naučit od cizích souborů zase něco jiného, než od těch českých.

Překvapil vás nějaký výrazný rozdíl oproti domácím festivalům?

Markéta: Překvapil. Například když jsme byli hned za hranicemi v Německu, byl jejich styl hodně kýčovitý.

Eliška: Nemůžeme ale říct, že každá země má nějaký uniformní styl.

Irena Konývková: Kýčovití byli jen Němci. Například Angličané nebo Italové jsou skvělí. Kdybych nejezdila do zahraničí, rozhodně toho tolik neumím. Jinak je to případ od případu. Natrefíme na Itala, který dělá špatné představení, ale jiný zase bude perfektní. Oni se hlavně nebojí emocí. My jsme docela konzervy. U nás se na veliké emoce nehraje, jsme uzavřenější. Tady se cení opravdovost, kdežto tam se jde do obrovských emocí, ale člověk to zbaští. A ne jenom emocí hereckých, ale i těch na jevišti. Mnohdy to jsou fantastické zážitky.

A rozdíl v reakcích diváků?

Irena: Pokud se jim to líbí, vstanou, křičí. A když vyjdeš před divadlo, tak ještě tvoří skupinky a tleskají i tam. Hlavně se nebojí pochválit. My vždycky hledáme, co že tam bylo za problém. Já vím, že nás to posouvá, ale i v té chvále jde vystihnout nějaký zádrhel představení. Také ho pojmenuj. Ale jinak.

Jak vypadá takový divadelní rozbor v zahraničí?

Eliška: To se liší festival od festivalu. Například ve Švýcarsku byl takzvaný kulatý stůl. Chodili tam dva zástupci z každého souboru se svým vedoucím. Pamatuji si, že to jednou začínalo tak, že všichni měli přinést nějaký symbol, který jim asociuje to určité představení. Pak se ty věci daly na zem a začalo se hovořit o tom, proč právě tyhle. Vždycky se ale začínalo chválou.

Irena: A to systémem přání. Například: Já bych chtěl souboru popřát, aby lépe zastavil situaci. Když to řekneš přáním, úplně jinak to vyzní.

Vít Malota

HOP-HOP, OSTROV
TAK TOHLE JE NAŠE LENI?!

A.S. Go Home!

RECENZE

Ačkoli jsme si v posledních týdnech a měsících zvykli na to, že si o poznání častěji než dříve připomínáme sto let staré klíčové události Velké války, stále jsou příběhy z té druhé války obvyklejšími hosty na divadelních scénách. Události z doby rozkvětu a pádu nacistické říše jsme již měli příležitost vidět v mnoha různých podobách - a ani téma převýchovy českých dětí v německých rodinách nezůstalo stranou pozornosti a znovu a znovu se k němu tvůrci (literární, divadelní i filmoví) vrací.

Najít a mít téma, které chci sdělit, je pro divadelní práci velmi žádoucí. Potud lze inscenaci s tázavým názvem Tak tohle je naše Leni?! vnímat pozitivně. Upřít se jí nedá ani fakt, že se jedná o promyšlený scénický útvar, který vykazuje známky výrazné zámerné estetizace a soustředění, místy i dobře odvedené herecké práce. Velké pochyby (abych si vypůjčil název jiné letošní inscenace) však vzbuzuje režijní záměr a celkové vyznění toho, co se na jevišti odehrává a co (a jakým způsobem) se sděluje.

Kombinace realistických dialogů, stylizovaného jednání, bílých masek pro mrtvé a schematizovaného sledu situací směřuje k jedinému: zjištění, že holčička Leni není jen tak samo sebou. A nakonec za pomoci andělské americké organizace najde cestu domů. Vše doplněno působivou, leč možná lehce zavádějící hudbou (především) Ivy Bittové (a Čechomorou).

Mnohé má zjevně na svědomí již předloha Zdeňky Bezděkové - prozaická, schematická, s nádechem idejí let padesátých.

Spousta dalšího jest nepochybně otázkou režijně-dramaturgickou. Divadelní tvar se totiž jen obtížně svede vypořádat s rozporem mezi věkem postav a reálným věkem interpretů, obzvláště jsou-li zvolené herecké prostředky ukotvené poněkud volně. Choreografické prvky by mohly být dobrým nápadem, stávají se však překážkou, znamená-li něco jiného, než chtějí vyjádřit, neboť zahájí dětskou rvačku figurou, která spíše odkazuje k milostnému aktu, se - vskutku - nehodí. Příběh postavený na jednotlivých epizodkách je přirozeně legitimním řešením zdivadelnění (či chceme-li dramaturgie/adaptace) prozaické předlohy, otázkou ale zůstává, zda jsou zvolené situace natolik nosné a silné, aby se daly zvoleným kódem dále smysluplně rozehrávat.

Všechno se zdá být pochopitelným. Téma, zvolené prvky, divadelní klíč. Vše mu by se snad i dalo rozumět. Přesto by hlavním cílem takto koncipované inscenace zjevně mělo být předání zprávy o silném lidském příběhu z naší historie, na nějž bychom neměli zapomínat. Namísto toho se ale celek stává až nechtěně komickým pelmelem, jemuž rozumět možná ani nemusíme chtít. Nikoli proto, že bychom nechtěli. Nýbrž proto, že umělecko-estetické ambice tvůrců/e učinily vše ostatní nečitelným a obtížně snesitelným. A je to škoda, protože na počátku bylo téma, které nabízelo mnohé. Jen to chtělo s ním pracovat jinak, aby nezašlo na úbytě.

Petr Christov

Hodně silný příběh - ta mladá herečka má podle mě hodně velký cit. Trochu mě mrzelo, jak klouzali po parketách, to asi úplně nechtěli, ale pěkně zahráli, že to nebylo poznat. Přestože nemusím válečná témata, tohle pro mě byl zážitek.

Jakub z Hronova

Některé herecké výkony byly pěkné, ale celá inscenace mi přišla taková zvláštní. Přijde mi, jako bych ji tu už několikrát viděl, nebylo to nic nového, objeveného, spíš kopírování různých motivů z jiných představení.

Divák

Super, já s tím neměla vůbec žádný problém, přišlo mi to přesně jako styl práce Ireny, podle toho, co jsem od ní viděla, a výsledek byl odpovídající. Děcka jsou šikovná a skvělý námět.

Maruška

Děcka a tvorbu paní Konývkové jsem viděl poprvé, ale na to, jaká to je věková kategorie, to bylo velice, velice pěkné představení.

Adam

Velmi oceňuji výkon hlavní protagonistky - Leni - která byla opravdu výborná: soustředěná, zažitá v roli. Moc se mi líbily nápady s maskami a dalšími abstraktními prvky - třeba ten vstup na půdu, choreografie. Celkový dojem fajn - jen mi ho trochu kazil pan učitel.

Týna

Představení, které pracuje způsobem znakovým, působí formou obřadu. Hrají o zajímavém tématu „repatriace“. Myslím ale, že jim ublížil prostor, že byl pro ně příliš velký a neuměli se s ním srovnat. Tím začalo představení působit monotónně.

František Zborník

pěkné
skvělé výborné
zajímavé slzy mě
nevyjasněný hezké
zoufalství to doznívá plakát
prázdná líbilo
neoslovili

Slovomrak (tj. wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Na začátku by polovina diváků Aloysius nejraději zaškrtila

ROZHOVOR

Rozhovor s představitelem Otce Flynnna a zároveň režisérem Liborem Ulovcem

Viděl jsem vaše představení třikrát a pokud jsem měl jiný pocit ohledně viny otce Flynnna. V Mostě pro mě byl jasně nevinný, ve Volyni to mohlo být tak i tak a dnes bych hlasoval pro jeho vinu. Hrajete to tak, že si předem řeknete, jak to je?

Mám určitou koncepci o tom, co se skutečně stalo. Nikomu jí neříkám. Nicméně, jak to vyjde pro diváky, to je opravdu souhrou náhod a okolností, nedokážu to popsat. Nehrál jsem to tedy tak, že je kněz vinný nebo nevinný. Vím o tom, že jsem to hrál jinak než jindy. Byla to úplně jiná energie. Kde se to bere, nevím. Je to možná tím, že jsem Pochyby i režíroval a nevidím se. Korekce v tomto ohledu možná selhává. Na druhou stranu si myslím, že není na škodu, když inscenace pokaždé vzbuzuje otázky.

Dnes mi přišly důležité úplně jiné repliky než v předchozích představeních.

Je to možné, když se na něco díváš a už ten příběh znáš, víš, jak dopadne a můžeš se na jednotlivé repliky více soustředit. Rozumím tomu. Když znáš příběh, soustředíš se na detaily, které ti nutně při prvním či druhém představení unikly.

Téma církevních hodnostářů zneužívajících děti je v poslední době dost aktuální. Setkáváš se s reakcemi na toto téma?

To téma je hodně zajímavé, přesto si myslím, že většina lidí inscenaci čte z jiného pohledu. Tebou zmíněný příběh pro ně není nejdůležitější. Nezajímá je ani tolik nějaká kauza zneužívání či nezneužívání dětí kněžími. Čtou v představení mnohem zajímavější téma – téma sestry Aloysius. Zda je lepší řídit se pravidly a vzdát se vlastního rozhodování, nebo brát odpovědnost za svoje rozhodování s rizikem, že se mohu rozhodnout špatně. Zda prožívat život černobíle anebo barevně jako sestra James. Příběh kněze je tedy pro ně pouze nositelem tématu, které leží jinde.

Musím se přiznat, že dnes mi bylo sestry Aloysius poprvé líto...

Tak by to asi mělo být. Její přerod by měl být výrazný a myslím, že dnes se to skutečně podařilo. Na začátku by ji polovina diváků určitě nejraději zaškrtila a na konci s ní soucítí. Tak je to správně.

Pochyby po Hronově končí nebo je budete hrát ještě jednu sezónu?

Inscenace bude mít derniéru v říjnu v Praze, ale ještě máme rozjednané nějaké hostování mimo Prahu. Je to tak, že záleží na autorských právech. Máme je do konce tohoto roku. Pak bychom si museli žádat individuálně na každé představení a z předchozí inscenace vím, že je to problém. Práva by pak byla dost drahá.

Není škoda končit s představením, když se po festivalu zřejmě objeví další zájemci o vaše vystoupení?

Je to škoda, ale všechno má svůj čas. Už se nám narodilo jiné představení. Jmenuje se Léčitel, napsal je Brian Friel a můžeš jej vidět třeba na Přemostění, pokud nepřijedeš přímo do Prahy. Tuto hru provází hrozně zvláštní spolupráce. Vytváří jej čtyři lidé - režie a tři postavy. Každý jsme z jiného souboru. Navíc jsme červnu dozkoušeli ještě jednu inscenaci, která by měla mít premiéru na podzim. Jde o spolupráci s Mirkem Pokorným z divadla AHA. Bude se jednat o inscenaci víceméně autorskou. Představení vychází z jedné divadelní hry o životě Oskara Wildea - bude se jmenovat „Dostaví se Oskar Wilde“. Je to pro tři herce a já hraji titulní postavu. Jde o Wildea ve starším věku, tak si to mohu dovolit. Mám dva velmi šikovné kolegy z jiných souborů a oba jsou shodou okolností seminaristé tady na Hronově. Rád bych je prostřednictvím Zpravodaje pozdravil. Jsou to Klára Klášterková a Vašek Bartůšek. Doufám, že hra bude premiérována někdy v listopadu. Takže jedeme dál.

Nahradí tedy Pochyby...

Ano. A máme plány i na další představení, to bych ale nerad prozrazoval.

Honza Švácha

POCHYBY

DIVADLO SOLITEATER

Nepochybná trefa do černého

RECENZE

Pochyby jsou ve své podstatě problémová hra, ve které jde o to prozkoumat určitou otázku z různých perspektiv a přinést argumenty pro i proti tak, aby diváci sami byli problémem zaujati a přemýšleli o něm. Je to ve svém žánru hra velmi kvalitní, která je nejen zručně napsána (představuje nám možné úhly pohledu skrze plnokrevné a zajímavé postavy, má výborné dialogy apod.), ale i problém, o němž pojednává, nám předkládá v několika rovinách – od té zcela konkrétní, tedy otázky zneužívání dětí, přes ty obecnější, jako je střet dvou přístupů k jejich výchově, nebo ještě obecnější obraz člověka mezi pochybností a vírou.

Ještě v úvodu je pak třeba podotknout, že hry tohoto typu jsou velmi oblíbené v anglo-americkém prostředí, kde se debata ze sálu většinou po skončení představení živě přenesla do divadelního baru, taxíku či obývacího pokoje a publikum od svého divadla tento typ společenské diskuze očekává a vyžaduje. Nicméně v českém kontextu je diváci občas shledávají poněkud suchopárnými a nezdá se, že mají tendenci je vykázat třeba do rozhlasu, protože je to „málo divadla“. Je to dáno tím, že my od divadla takovouto přímočarou diskuzi „o stavu národa a společnosti“ vlastně nečekáme a jsou nám bližší hravější formy využívající satiru, absurdní komiku apod.

SoliTEater se však s předlohou vyrovnal v mnoha ohledech pozoruhodně dobře. Je to inscenace vcelku minimalistická, postavená na textu a hereckých výkonech, která

ovšem ani na výtvarnou a hudební složku zcela nerezignuje, jen ji oproštuje na nutné minimum. Její hlavní kvalita je ovšem v herectví. Herečtí představitelé jsou velmi přesně obsazení a všem bez výjimky se daří vytvořit kompaktní a zároveň nešablonovitý charakter, vést dialog způsobem, který mě jako diváka přesvědčuje o tom, že se jich téma skutečně týká (tedy bez oné vlažnosti a přibližnosti, se kterou se někdy v inscenacích tohoto typu her setkávám v profesionálních divadlech). Je to jistě dáno tím, že si téma hry sami dobrovolně vybrali, což je ovšem nesporná výhoda amatérského divadla a zároveň základní podmínka toho, aby mohli inscenátoři v tomto typu dramatiky uspět. Jsou to herci, kteří také umí vytvořit situaci, její začátek, průběh a konec, jsou přesní rytmicky, udržují napětí atd. To vše není ani v hronovském kontextu zdaleka samozřejmé.

Libor Ulovec svého otce Flynnna představuje jako člověka v řadě ohledů vtipného, inteligentního a sympatického svou, na kněze poněkud netypickou, tělesností i jistým požitkářstvím, zároveň však dost důrazně problematizuje jeho osobnost natolik, abychom podezření ředitelky školy, sestry Aloysius, porozuměli. Možná do jisté míry až příliš. Jeho reakce na její obvinění nás spíše přesvědčují o tom, že zájem o malého černošského žáka byl zřejmě opravdu minimálně v citové rovině motivován i něčím jiným než starostí o jeho integraci. Na druhou stranu, jak se mi zdá, hra

samotná zase „nadržuje“ pokrokové straně představované otcem Flynnem a mladou sestrou James, a to zejména uvědomíme-li si společensko-historický kontext textu (hra se odehrává po atentátu na prezidenta Kennedyho a po druhém vatikánském koncilu). Ve výsledku proto tuto inscenační interpretaci otce Flynnna chápou jako důslednou snahu udržet pomyslný jazýček vah někde uprostřed.

Andrea Jeřábková pak v roli jeho hlavní protivníčky podává také velmi strukturovaný výkon. Ač je nám její sestra Aloysius se svým konzervativním a dozorcovským způsobem výchovy přesvědčivě nesympatická, dokáže si zároveň získat náš respekt jako člověk připravený k osobní oběti ve jménu pravdy, a v závěru pak i náš soucit, jako člověk trpící pochybností, zda ve jménu této pravdy jednal správně.

Velmi příjemné je, že oba protivníci působí jako vyrovnaní soupeři, což činí z jejich střetu nejen intelektuálně zajímavý problém, ale i zábavné divadlo. Po této stránce si troufám říct, že by se divadelnost a dramatická mohla ještě více podpořit, kdyby režie některé situace pojala víc divadelně a méně filmově. Dramatickému konfliktu sluší prostor a vzdálenost mezi aktéry obvykle zvyšuje napětí, tady se však většinou hraje v těsné blízkosti. Nepochybují však, že inscenace Divadla SoliTEater bude pro mě patřit k vrcholům letošního festivalu.

Martina Schlegelová

výborné
něčem nosné
nejistota téma aleluja
super skvělé
vůra nevím
film hurá
pěkné dobré
pochybnosti
konečně

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

Tentokrát o herectví

RECENZE

Vlastně mne to trápí už delší čas. Totiž: hodnotíme-li představení a píšeme-li o nich, tak rozebíráme všemožné částice a komponenty, ale na herectví zbývá vždycky nejméně prostoru. Přestože jím a skrze ně se divadlo stává divadlem. A tak jsem se rozhodl pokračovat v experimentování s recenzemi, jež jsem započal, když jsem spojil hned v nedělním čísle Zpravodaje dvě dohromady. Tentokrát spojím tři a ještě se pokusím podívat na tři představení úterňho dne přes herectví.

A začnu se scénickým tvarem, s nímž mám v tomto směru největší potíže: s inscenací Tak tohle je naše Leni?! souboru HOP-HOP z Ostrova. Viděl jsem ji už na Popelce v Rakovníku a dost mne zneklidnila a znepokojila svým zvláštním propojením herectví, jež usiluje o tradiční hereckou postavu, která je nositelem příběhu, a smyslu předváděného s vysokou mírou užívání znaků, symbolů. To tradiční herectví je v poslední instanci dokonce silně psychologické, neboť v postavě dívky Leni jde o pátrání ve vlastním nitru, o vzpomínky, jež jsou překrývány současností; jiné postavy nemají tehle hlubinný ponor, ale utvářejí na základě svých v jednoduchých liniích načrtnutých charakterů neméně jednoduché vztahy. A vedle nich je chlapec, jenž se značnou dávkou sdělnosti až vtíravé pomocí bubínku ukázkově demonstruje to, co pro Brechta byl gestus – totiž společenský postoj militaristicko-fašizoidních rysů. Vedle něj to Leni Markéty Aranyossovové se svou rozeklanou duší, vyžadující složitou psychologickou kresbu, vůbec nemá lehké. Podařilo-li se jí přesto udržet krok s celým tím stylizovaným umělým světem okolo v podobě, jež není přehlédnutelná, ale naopak se trvale svým komplexním půvabem připomíná, pak je její zásluha na působnosti tohoto představení nepochybná.

O představení Gogolova Revizora DS Týjá-tru HROBESO se mně z tohoto hlediska píše zatraceně špatně, protože v první polovině v něm prostě žádné herectví nebylo. Aby mně bylo dobře rozuměno: Z mnoha důvodů pokládám Revizora za nejlepší novodobou komedii a jedním z těch důvodů je i to, že svou skvostnou řadu pozoruhodných postav vytváří svrchovaně dramaticky – tj. jednáním. A to se zkrátka a dobře v první polovině tohoto představení nekonalo. Jednat znamená – jak říká Otakar Zich – na někoho působit, o něco usilovat, něco si přát

a chtít, na něco reagovat – a to vše s vědomím prostoru, v němž se to jednání odvíjí. Také se tomu dá říkat komediální herecko-režijní rozehrání situací. Na místo toho se jen a jen říkal text, jenž je naštěstí natolik vtipný sám o sobě, že část diváků se mu mohla smát. Ale jako komediální divadlo to byla nuda; skoro jsem si kladl otázku, jestli je vskutku Revizor tak skvělá hra. V druhé polovině – od scény, kdy Chlestakov bere peníze – se představení vylepšilo, protože to je situace vskutku v tomto smyslu mistrovsky a ukázkově napsaná. Každá z postav, jež k Chlestakovovi přichází, je svým chováním a jednáním přímo výzvou k hereckému atraktivnímu koncertu, což se na několik místech podařilo do jisté míry realizovat. Ale to nic nemění na tom, že herectví, které by využilo šancí, jež Gogolův text nabízí, v představení nebylo. V určitém okamžiku první poloviny jsem se dokonce začal sám sebe ptát, jestli to není interpretační koncepce, jejíž podstatu a funkci prostě neumím dekódovat.

Pochyby Johna Patricka Stanleyho jsou textem přesně a přísně sevřeným jedním tématem, jenž je jádrem situace a jednání, které se z ní rodí. Je to skoro hra la these, jež ovšem má tu výhodu, že žádnou tezi nehájí a nešíří jako nezvratnou pravdu, ale nechává na konec otevřenou otázku jako pochybnosti, jež člověka provázejí. Tato sevřenost je příležitostí pro herce, která je také v inscenaci využita. Libor Ulovec má od Pánaboha nebo od přírody talent být totálně, cele, vším postavou, již hraje. Jeho přeosobnění – tj. schopnost sám sebou hrát jinou postavu, jiného člověka – je bezchybné; skoro jsem mu věřil, že je tím školním kaplanem. Obě jeho partnerky jako jeptišky – učitelky šly toutéž hereckou cestou, takže najednou už to nebyla hra na tezi, ale živá poutavá otázka, která svou divadelní kvalitou přitahovala.

Jan Císar

Mně se to líbilo, až na posledních dvacet, třicet minut, kde byly velké pochyby. Z divadla jsem odcházel na pochybách, protože jsem nevěděl, jak to všechno bylo.

Jakub z Hronova

Vlastně mě to bavilo a byla jsem vtažena do děje. Herecky to bylo zvládnuté perfektně, ale trochu bych přidala na divadelnosti – bylo to pro mě až moc reálné.

Maruška

Já do toho šel, ale taky mi to chvílema přišlo moc stojaté. Ale herecky to bylo zvládnuté skvěle.

Adam

Trochu pochybuju. Bylo to statické, ale udrželo to moji pozornost.

Týna

Úžasné a podle mě úplně nejlepší představení, co jsem tady viděla.

Pardubice

Výborně zahrané a mám velké pochyby.

Štěpán

Líbilo se mi to moc – dobré herectví a ten příběh je taky super.

Klára

Já už to viděla podruhé, a líbilo se mi to, až na tu černošku. Přišlo mi, že všechno ostatní bylo přirozené, a ona ne.

Eva

Už dlouho jsem neviděla takovou pravověrnou činohru, která mě dokázala třeba i dost dojmout a oslovit.

Jitka

Jsem šťastná, že je tu konečně divadlo, zabývající se opravdovým tématem. Jsou to výborní herci – pokorní a poctiví. Myslím, že si velmi poctivě to téma zpracovali, věřila jsem jim to už od začátku. A mám pochyby. Rozumím tomu pánovi, ať už to udělal, a nebo ne. Chtěla bych teď o tématu s někým diskutovat, tak mě to oslovilo. Jsem normálně dojatá.

Renata Vordová

Ladíme tělo

Eva Spoustová

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ

J2 JAKO TEVIŠTNÍ ŘEČ PRO POKROČILÉ

Plazil jsem se po zemi, opíral se o zeď jako při štáře cizinecké policie v pražských ubytovnách, dýchal jako ještě nikdy, běhal jako šlencec, vymýšlel si nesmysly a dopravoval je ústy do uší všem okolo. Byl jsem na prostě chvílku na semináři Evy Spoustové. A nejvíc mě překvapovalo, že to bylo opravdu moc zábavné a pravděpodobně i užitečné.

„Ladíme tělo. Provádíme praktická cvičení, aby si seminaristé uvědomili, jak tělo funguje, co je pro ně optimální vzhledem ke znění hlasu a aby si osvojili některé nové způsoby používání částí svého těla. Náš plán je zhruba takový: Zopakovat vše, co jsme měli při prvním běhu, kterým se mnou seminaristé prošli, a navázat novými věcmi,“ říká Eva Spoustová a dodává, že je třeba vyladit tělovou posturu, čemuž vlastně téměř vůbec nerozumím. „Jde o to, jak držet tělo, vyladit, jak stát na nohách, uvědomit si, jak držet hlavu a jaký vliv to má na hlas,“ vysvětluje a mně dochází, že to opravdu nebude žádná legrace.

Podle informace lektorky nestihli frekventanti v prvním běhu dýchání, nestihli zcela probrat způsob, jakým se dostávají slova ven z těla a nestihli pořádně pracovat s textem. Kurzu se tedy účastní stejní lidé jako v předchozím běhu. „Všichni již reagují na nejrůznější zkratky a na to, co jim říkám. Mám za to, že když se nahodí do podvědomí jedno krátké slovo, které funguje jako symbol pro celý sled různých úkonů, reaguje pak člověk mnohem rychleji. Jde o určitou tajnou abecedu. Je jasné, že příručku s tím nenapíšete,“ tvrdí Eva Spoustová a se smíchem sobě vlastním vysvětluje, z kterých zdrojů čerpá pro svoji výuku.

„Je mi vlastně zcela jedno, odkud zdroje pochází, pokud si prověřím na sobě a pak i na studentech, že to funguje. Většinu svého volného času se snažím najít nějaký způsob, jak se něco nového dozvědět. Díky tomu jsem se dostala k velkému množství různých praktických workshopů. Pokud jde o úplný základ, ten jsem získala od Cristiny Maldonado. To je mexická tanečnice, která dělala moderní tanec a má kurzy, které se nazývají Kinergja. Před rokem a půl jsem také potkala velmi zajímavého učitele, který v současné době odchází učit do Berlína. Jmenuje se Simon Schlingplässer. Učí malinko jinak, než je v Čechách běžné. Vlastně hodně jinak. Navíc jsem měla štěstí v tom, že jsem přešla z činohry na alternu, kde mi dovolili pozvat hodně lektorů, které jsem na workshopech potkávala a kteří mě učili. Takže jsem měla příležitost naučit se to v praxi. Nejzákladnějším zdrojem jsou pochopitelně informace nabyté od profesorek na DAMU, mohu pokračovat paní Song, také jsem začala studovat klasickou čínskou medicínu a také pořád čtu a učím se,“ vyjmenovává Eva Spoustová.

Pokládám další hloupou otázku a čekám na další vysvětlující odpověď. Zajímá mě, co bude výsledkem kurzu J2. Ptám se po dokonale dýchajícím a perfektně mluvícím jedinci. „Po tomhle kurzu ještě ne. Výsledek, o který by mi asi mělo primárně jít je, aby mým seminaristům bylo lépe. Aby ve svém těle dokázali povolit určité bloky a křeče. Aby se jim lépe existovalo, neměli žádný strach mluvit, aby se napřímili v životě po lidské stránce. Hlas je vizitka, hlas je to, jak se prezentujete, jaký jste. Všechno na vás díky hlasu vyleze. Jde o to, aby se dostali dál,“ zdůrazňuje lektorka.

Potvrzuje i mé tušení, že v semináři jsou na její vlny naladěni seminaristé. „Když vidíte ty lidi po dvou či třech letech, máte možnost srovnání. Tím, že děláte podobné cviky se stále stejným základem, vidíte, jak ohromně pokročili. Je kouzelné, že i oni jsou si toho vědomi. To je taková bašta!“ dodává Eva Spoustová.

Opouštím ji s pocitem, že bych jednou chtěl její seminář absolvovat. S pocitem, že jsem se dostal blízko tajemství, ovšem zůstalo mi z téměř sta procent zahaleno nevědomostí. S pocitem, že na dosah ruky mám něco, co by mi leckdy mohlo pomoci. Tak příště.

Honzka Švácha

Martin Špetlík

SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ SEMINÁŘ
SD JAKO SVĚTELNÝ DESIGN

Tam, kde se o světle mluví v rozvitých větvích

Na seminář světelného designu vyrazím natěšená, ale s obavami. Přece jen je to seminář, kde jedna z prvních akcí je, že se zhasne. Pátý den Hronova se tento fakt netváří jako dobrý strategický plán pro devátou hodinu ranní. Ale což, kdo se bojí... Před školou na náměstí už posedávají seminaristé. Zatímco lektor stojí frontu na ranní kávu u nedalekého stánku, využívám čas k vyřízení osobních finančních pohledávek. „Václave, mám pro tebe tu dvoustovku, ale nechala jsem ji v hotelu na pokoji,“ vysvětlují kolegové. Ten se zamračeně odmlčí, po chvíli se uhodí do čela: „Jo aha, já jsem si říkal, proč mi ksakru neseš dvoustovku světlo. No jo, už je devět pryč, už jsem automaticky přepnul,“ dodává omluvně. Snad to není nakažlivé.

V malé tělocvičně jsou okna zalepena černými plachtami. Zatím to nemá žádný vliv, zářivky svítí jako v každé kanceláři. Potřebovala bych si nabít telefon, vylovím tedy nabíječku a hledám... Zatímco mimoděk zachytávám útržky rozhovoru o olympiádě osvětlovačů, při pohledu na kilometry kabelů na zemi mi dojde, že tohle asi nebude ráj volných zásuvek.

Lektor Martin Špetlík svižně odstartuje hodinu diskusí o představeních předchozího dne. Byly mezi nimi i bloky tanečního a pohybového divadla, materiálu k analýze je tedy nepřeberně. Když tak poslouchám, jaké jsou zákonitosti a specifika svícení pohybových vystoupení, dochází mi, jak přínosná je přítomnost tanečních představení na Hronově. Mohou být v tomto ohledu neuvěřitelně inspirující, jelikož mají široké možnosti svícení, které ovšem, jak lektor podotýká, zůstávají většinou nevyužité. Od lektora samozřejmě padají cenné poznatky: „Tady jste viděli, jak to vypadá, když je půl hodiny na přípravu na něco, co by si zasloužilo pořádné svítit,“ či „Když už je na jevišti kontra světlo, musí se použít. To je jako puška v činohře, z té se taky musí vystřelit.“ Co mě ale zaráží,

je lehkost, se kterou se frekventanti o předvedených kusech baví. Festivalový divák je zvyklý popisovat a hodnotit inscenace, které vidí. Herectví, dramaturgii, režii, pedagogickou práci. Když by ale měl ohodnotit světla, pravděpodobně by zazněla vyjádření: „jo, mně se to líbilo“ nebo „byla tam tma“. Ne tak tady. Tady se mluví o světle v rozvitých větvích.

Tento den je tématem praktické části světelná změna. Zadání zní: světelně vyjádřit usnutí. Příznačné téma, běží mi hlavou, když přichází obávaný moment. Vše je ale jinak. Jakmile zhasne světlo, všichni ožijí. Včetně mě. Čtyři skupinky se rozutečou do rohů místnosti a chopí se úkolu. Předně se stanoví figurant, který bude nasvěcovaným objektem. Je to role nepřilíš oblíbená, protože zatímco se ostatní výtvarníci přou o koncepci a úhly, objekt musí „držet tvar“, což může být někdy dobrá posilovna. Zbytek tvůrců se vypíná na špičkách se světlem nad hlavou či leze nad scénou po žebříku. Tvůrčímu procesu je nutné obětovat nejen bolavé svalstvo. „Tohle je na houby, ta tmavá není vidět. Sundej si to tričko,“ zní rozkaz figurantce. Figurantka místo něj dostane kolegův svršek; kolega dárce naopak končí v triku dámském. Vyjma podivnou terminologii a směsici zdánlivě náhodných čísel („Tady dáme dvě stě jedničku.“ „Tady nepoužívejte dvě stě šestku.“) mě zaujme širší osvětlovačské palety. Stereotypizující vtipy praví, že zatímco ženy znají barvu rudou, lososovou, meruňkovou, mátovou a lila, muži znají červenou, modrou, zelenou a žlutou. Světelní výtvarníci svým spektrem předčí i modelové ženy. Proto když nasvěčují snovou scénu, nepoužijí „to fialové světlo“, ale „tu měkkou levandulovou“.

Usínání. Jednoduché zadání, které lze často použít v praxi. Výsledné tvary všech skupin jsou velmi různé. První provede klasický přechod z večerního čtení do spánku, druhá plynulý přechod z reality do dění ve snu, třetí stříhovou změnu spánků/bdělost při noční mýře a poslední přechod do snu již ležícího člověka, bez jakékoli jiné indicie. Zírám. Zírám, kolik je možno říct bez jediného slova, ba co víc, často i téměř bez pohybu. Světlo, které vypráví příběh. Na semináři jsem strávila jedno dopoledne, mám ale pocit, že jsem se dozvěděla ohromné množství věcí. Jak moc mě i ta krátká chvíle ovlivnila, jsem si uvědomila hned odpoledne v divadle. Po pár minutách představení se nakláním ke kamarádovi ze semináře se slovy: „To světlo je super.“ Odborná terminologie sice zatím nic moc, i když vím, že to, co se mi líbilo, byl „průvan“. Ale copak terminologie. Stejně pro mě to dopoledne bylo pořádné divadelní osvětlení.

Petra Jirásková

Světlo by mělo dávat smysl

ROZHOVOR

Rozhovor s lektorem dílny světelného designu Martinem Špetlíkem

Jaký je rozdíl mezi světelným designérem a osvětlovačem?

Nejde o to, že by byl typ člověka osvětlovač a typ člověka světelný designér. Světelným designérem se člověk stane ve chvíli, kdy vymyslí, jak nějakou věc nasvítit. Ve chvíli, kdy si doma rozsvítí lampičku, protože chce, aby to tam bylo hezké nebo aby viděl na svoji knížku. Světelný designér je člověk, který vymýšlí osvětlení po výtvarné stránce, osvětlovač zařizuje, aby věci byly vidět, aby svítily, fungovaly. Osvětlovač je technik, který má na starosti praktickou funkci světla, světelný designér se zabývá jeho estetickou funkcí. Každý osvětlovač se dříve nebo později stane v nějaké situaci světelným designérem. Ve chvíli, kdy má na nošení světel jiné osvětlovače a on sám se zabývá především vymýšlením, jak to celé udělat, začíná si říkat světelný designér a začíná chodit do práce v bílých kalhotách místo v lacláčích.

Na semináři jsem zaslechla i pojem světelná dramaturgie. Co si pod tím pojmem představíte?

Abychom nesklouzli k tomu, co je to dramaturgie, to je taková oblíbená otázka... Světlo má schopnost vyprávět, světlo určuje prostor, význam prostoru. Dá se jím říct prakticky cokoli. Zjednodušeně řečeno, světlo by mělo dávat smysl. Mělo by být jasné, proč je něco nasvíceno tak a v jiném momentu onak. Světlo by mělo dávat další klíč k představení.

Kdo v amatérském divadle bývá nejčastěji světelným designérem?

Mnohdy to bývá režisér, který o tom často neví vůbec nic, a pak osvětlovač plní

opravdu jen funkci osvětlovače. Režisér řekne: chci modré světlo, protože je to sen, osvětlovač jde, vloží modrý filtr a světlo rozsvítí. Splní zadání a hotovo. V ideálním případě má osvětlovač výtvarné ambice; režisér mu řekne, že chce sen, osvětlovač se dále neptá a vytvoří něco, co je zajímavější, má výtvarnou hodnotu. V tu chvíli je osvětlovač designérem a my jsme všichni šťastní, protože to k něčemu vypadá. V Česku se ale pořád bohužel často stává, a to i v profesionálních divadlech, že je designérem režisér. Jelikož má většinou menší nebo žádnou znalost toho, jak design funguje, podle toho to vypadá.

Čím to je, že tyto znalosti chybí?

Především tím, že tady do nedávna vůbec nefungovala výuka světelného designu. Ani na divadelních školách se v zásadě neučil, i teď mají formálně semestr či dva. Na JAMU se pokoušeli o samostatný obor, ale zatím nemá takovou úroveň, že by vůbec stálo za to o něm hovořit. Jediný fungující institut v tomto ohledu je Institut světelného designu, kde občas učím, což je dvousemestrální studijní program, kde učí nejlepší z českých designérů a kam si zároveň často zveme zahraniční hosty, hvězdy evropského světelného designu. Určitě je to ale tím, že se režiséři ani scénografové o designu ve škole nic nedozví, učí se to v praxi, od osvětlovačů či od designérů, se kterými spolupracují. Pokud spolupracujeme s režisérem poprvé, spolupráce je zároveň i určitou výukou, co všechno lze se světlem dělat. Ani režiséři, kteří už pracují na profesionálních scénách roky, neznají všechny možnosti scénického svícení.

Mají o design zájem?

V naprosté většině ano. Ten zájem je větší a větší, obzvláště v mladší generaci režisérů

je design běžnější. Stejně jako si berou kostýmního výtvarníka či scénografa odjinud, stejně tak si vezmou světelného výtvarníka.

Jaká je situace v amatérském divadle?

Co jsem měl tu čest vidět tady na Jiráskově Hronově, tak nikterak slavná. Tu a tam se někdo pokusí, ale přiznám se, že jsem ve scénickém svícení zatím nespátřil nějaký zásadní posun od minulých Hronovů. V něčem je design samozřejmě intuitivní, ale narážíme na to, že osvětlovači moc nemají výtvarné ambice a nikdo z týmu nezná možnosti světla jako fyzikálního fenoménu.

Je to často i vybaveností českých divadel z hlediska techniky?

To je samozřejmě velmi často, ale já tvrdím, že i s málem se dá dělat neuvěřitelné kouzlo. Se dvěma, třemi reflektory se dá udělat skutečný světelný design. Ten se dá udělat i s jednou žárovkou, kterou někomu dáte do ruky a naučíte ho ji používat. Ale samozřejmě pokud soubor funguje v prostoru, kde je rád, že jej vůbec rozsvítí tak, aby bylo vidět, tam moc prostoru pro design nezbyvá a ani se o něj mnohdy nepokoušejí.

Na festivalech jsou diváci trénováni, aby reflektovali, co na jevišti viděli ve smyslu divadelním. Jak jsou amatéři schopni reflektovat viděné ve smyslu práce se světlem?

Většina amatérských divadelníků ví o světle stejně málo jako profesionální divadelníci. Záměrem dílny světelný design je i to, aby se divadelníci naučili vnímat světlo. Aby kdykoli cokoli vidí, když se dívají kolem sebe, se naučili dekodovat osvětlení, v jakékoli situaci. Ať už je to ve dne, v noci, v divadle nebo úplně jinde. Aby se naučili všimnout si toho, jak světlo ovlivňuje atmosféru, nejen viditelnost.

Daří se to zatím?

Letos mám ze seminaristů obrovskou radost. Po pár dnech vidím, že jsou schopni uvažovat nad tím, jak co vypadá, jak co působí a zdali to není náhodou světlem. I když jen asi čtvrtina z nich má zkušenost s praktickým svícením. Účelem tohoto semináře ale není rozšiřovat technické dovednosti, účelem je naučit seminaristy uvažovat o světle, tvořit světlem.

Petra Jirásková

Hronovský výletník: Ale porostou!

existuje také národní přehlídka seniorského divadla? Koná se vždy každý druhý rok. Letos se uskuteční její 11. ročník v nedalekém Miletíně. Zúčastnit se jí mohou divadelní soubory, pokud nejméně polovina jejich herců v té které inscenaci dovršila věku 60 let. Nejzdařilejší inscenace mohou být z národní přehlídky seniorského divadla doporučeny k účasti na Jiráskově Hronově.

Letošní 11. ročník přehlídky se uskuteční ve dnech 21. – 23. listopadu. Vystoupí na něm soubory Proměna REMEDIUM Praha o. s. s inscenací Vražda v penzionu pro starší dámy, Kolár Police nad Metují s nastudováním známé hry Tři na lavičce, Divadelní soubor PIKI Volyně s hrou Podzim života je krásný, Vojan Libice nad Cidlinou s inscenací Půldruhé hodiny zpoždění, Vojan Hrádek nad Nisou se svým zpracováním Podivného odpoledne dr. Zvonka Burkeho, Nakop Tyjátr Jihlava s adaptací hry P. Kohouta Moje maminka a přehlídku zakončí soubor Vícena Ústí nad Orlicí s Daňkovými Hřtíčkami o královnách. V jednáni je účast Tanečního studia Light Praha s projektem Hlasy země.

Milan Strotzer

Marius Pedersen

Dnes jsme cítili potřebu trochu se protáhnout, protože času, který prosedíme, je tolik, že tělo po pohybu touží. Doporučujeme tento okruh i ostatním. Je to úplně jednoduché, stačí si pamatovat, že začneme červenou, po pěti kilometrech pokračujeme po modré kolem Skalákovy studánky do Zbečnicku (celkem tři kilometry), kde se napojíme na zelenou a Hronova zbývá už jen dva a půl kilometru, tedy žádná velká túra, spíš příjemná procházka. A teď jak to opravdu probíhá: Vyrazíte z hronovského náměstí po červené kolem rodného domku Mistra, za koleji odbočíte podle šipky doleva a po chvíli zjistíte, že jste u jídelny Wikovu a po turistické značce ani památky. Procházíte Zbečnickem a pochopíte: všechny sloupy elektrického osvětlení jsou v rámci rekonstrukce vozovky a chodníků

nové, se starými sloupy zřejmě zmizelo i turistické značení. Když budete dostatečně zarputilí a budete mezi stavebními stroji pokračovat dostatečně dlouho, nakonec narazíte na označení chráněné krajinné oblasti Broumovsko, do dřeva vyřezané označení MATERNICE STUDÁNKA a modrou značku. Po ní se vydáte konečně pěknou cestou do kopce a skutečně přijdete ke Skalákově studánce s výbornou vodou. Budete-li mít štěstí jako my, můžete sledovat lesáka, jak stahuje se svým koněm klády z prudké strání. U studánky můžete potkat kouzelnou babičku, která si vám začne stěžovat: „Je to tu ucpaný, radnice se o to vůbec nestará.“ Přitom si plní pet-lahve vodou, která teče docela dobře. Potom vám vysvětlí, že hronovské náměstí příšerně vydláždili a u nich ve Zbečnicku jim chtějí zase naopak znepříjemnit život trávou a květinami a přitom by bylo lepší to všechno vydláždít nebo vyasfaltovat. A černý čáp, který se tu vloupi usadil, vylovil všechny ryby. A ke všemu vůbec nejsou houby! Když jsem namítnul, že teď po dešti určitě zase porostou, odpoví přísně a s jistotou: „Neporostou!!!“ Raději jsme se zvedli a pokračovali po modré až na rozcestí a pak zbývajících pět kilometrů po červené až do Hronova. Tady jsme zjistili, kde jsme přehlédli odbočku. Ale ono je to vlastně jedno. U studánky jsme byli a krásných výhledů jsme si užili, i když jsme šli obráceně. A kouzelné babičce bych rád vzkázal: „Ale porostou, pár jsme jich viděli už dnes!“

Pavel a Pája z rodu Němčourů

STRIP

Třetí kolo

V minulém díle jste četli: Ondřej, Bára a Pavel mají zadky, které procházejí středověkem. Pavel sebral ze silnice cosi zeleného. Bára s Ondrou nechápu. Všichni jedou z Mostu do Hronova na kole.

Pokud máte zájem – pro velký úspěch se od 14:30 koná autorské čtení s autogramiádou (Bára a Pavel – ano i vy je můžete osobně poznat) v Čapkárně. Už nesmrdí. Snad.

142,5 km – jedeme z kopce rychleji než kamiony a máme radost. Pavel slibuje, že tímto tempem tam budeme již dnes. Báru bolí zadek a Ondra říká, že má dost žvýkaček.

143 km – kopec jako kráva do Sobotky. Stoupání nemá konce, Pavel předjíždí v kopci cyklisty turisty, asi chce taky shodit pár deka. Dojíždí na kopec a kouří, po patnácti cigaretách přijíždí i Bára s Ondrou. Bára odhazuje kolo do příkopu s hláškou, že to je takovej skopec a rovina, že jí celou cestu vlály vlasy jak v reklamě na L'Oréal Paris.

144 km – Zastavujeme kousek pod dalším kopcem. Ondra s Bárou již nemohou. Smějeme se vtipům Ondry. Krize, odbočujeme k COOPu, na který je reklama u silnice, abychom naplnili své lahve. COOP má zavřeno. Chceme do něj kopnout. Jedeme na křižovatku, kde na nás pokřikují cigáňata, kam jedeme! Ondra říká vtip, znovu se smějeme... Krize číslo dvě. Cigáňata říkají slova, která jsou sprostá, a my je neznáme. Už si nepřipadáme jako kreativní divadelníci s bohatou slovní zásobou. Vidíme kopec –

tlačíme – jsme lemy.

144,2 km – potkáváme důchodce na zahrádce u domu. Ptáme se, jestli by nám nenatočili vodu a jak dlouhý je kopec. Pán odpovídá, že kopec končí za nejbližší zatáčkou. Nadšení. Pavel rozhoduje, že poslední kopec prostě vyjedeme. Jedeme.

144,3 km – Ondra si pochvaluje nové šlapky, ale bolí ho zadek.

147 km – pořád jedeme ten za...nej kopec! Důchodci lžou. Pavel pije na každém desátém metru. Ondra se divně potí. Bára se směje sama svým vlastním vtipům. Zoufalství je ve stádiu záchvatů smíchu, ale nevzdáváme se a jedeme na nesnášených kolech dál a dál!!!

Příště si přečtete: Kdo vymyslel tu blbou cestu? Pavel jede jako magor. Bára voní i smrdí zároveň. Kde najdete nejdražší mexickou restauraci na světě?

Ondra Hyneš, Bára Gréevá, Pavel Skála

**Hospoda Horor
Krakonoš 12
Český světlý ležák**

Způsob čepování:

Zprvu se mi zdálo, že jsem se konečně dočkal bezchybného čepování nadvakrát. Ale když po čtvrtém „docáknutí“ slečna výčepní dokonce trochu pěny ulila, aby to tak netrvalo, ztratil jsem poslední naději. Styl „navíckrát“ totiž slouží k tomu, aby byla pěna pěkně usedlá, klidná a hustá. Takže přelévání pěny je naprosto nemístné. Nutno podotknout, že si dáma za pípou stěžovala na neskutečnou pěnovitost tohoto moku. To je potom pivo špatně ošetřené, nebo je neumně čepováno. Tak to zkrátka je.

Barva:

Zlatavě žluto hnědá, pivo čiré

Vůně:

Nevýrazně sladová se špetkou chmele

Pěna:

Vzhledem k tomu, že bylo čepováno „napětkrát“, nemá snad ani cenu říkat, že pěna vytvořila hezký klobouček a byla hustá. Nebýt toho, musel by se sládek trutnovského pivovaru hanbou propadnout. Nekroužkuje. Drží v tenké vrstvě po celou dobu konzumace.

Chut' a říz:

Teď přichází pasáž, po které mě leckdo přestane mít rád (nebo ještě více nerad). První doušek je nakyslý a štiplavý. Na patře nepříjemný. Později pivo přechází k silné chmelovosti, která je, na rozdíl od dříve hodnoceného Radegasta Premium, až agresivně ulpívající. Místy se ozve sladovost, ale skutečně jen minimálně. Sladové tělo je prázdné jako Triton v devět ráno. Nakyslost se vrací s každým douškem a po chvíli může přijít pálení žáhy. Říz je vyšší. Upřímně mi nechutnal ani jediný lok. Pitelnost může být dobrá tak po čtyřech fernetech.

Co na to pivovar:

Pivovar ke své dvanáctce nepíše ani slovo. Zřejmě ví proč.

Další komentář:

Zatím jednoznačně nejhorší, velice nepříjemný kousek. Přitom pivovar v Trutnově pivo vařit umí. Kupříkladu tmavá desítka je velice slušná. V Hororu ovšem něco nebylo v pořádku. Těžko říct, zdali jde o chybu pivovaru, či hospody. Spíš je zarážející, že si takový mok vůbec dovolí čepovat.

Hodnocení zvednu o 1,5 bodu právě jen pro to, že jde o legendární Horor

Sommeliarský kvíz:

Tentokrát si dotazovaná slečna zrovna četla zpravodaj, takže když se otázala, jaké „mlíko“ bych to chtěl, nalistoval jsem poslední stránku a ukázal na sommeliarský kvíz. To ji zaskočilo. S vyděšeným výrazem spočinul její pohled na mém bločku s tužkou před pultem. Zeptal jsem se ještě druhé paní, ta odpověděla naprosto svorně, to jest mlčením. Je mi to vážně líto.

3,5 maloťaska z deseti

Vít Malota

VTĚRKA MRÁZEK

Obsluhoval anglického krále, hronovské štamgasty i pražské či brněnské kavárenské intelektuály. Jan Mrázek coby Triton, upravo jeho Sirény.

WHASPL

EUROVIA
VINCI

SOVIA
Cesta pro vaše projekty..

17.45 a 20.30 hodin / 95' / JD

Divadlo Kámen Praha / režie: Petr Macháček
Petr Macháček: Mamut mamut

18.00, 20.40 a 22.15 hodin / 30' / SJČ

BUDETO! Plzeň / režie: Michal Ston
M. Hübschmannová, M. Ston, BUDETO!
Plzeň: O Jančuškovi a Marčušce

16.00, 20.40 a 22.30 hodin / 65' / SOK

Divadýlko na dlani Mladá Boleslav / režie:
Kateřina Fixová Thornton Wilder: Dlouhý
štedrý večer

15.00 hodin / PAJ / doprovodný

ZLATÉ SLUNCE - festival amatérských folko-
vých skupin

15.00 - STRUNA, Hronov

15.45 - KOYOTI, Rtyně v Podkrkonoší /
Pardubice

16.30 - OTISK, Nový Rychnov

17.15 - FUKANEC, Nové Město nad Metují

18.00 - KAMION, Hronov

18.45 - CHVÍLE, Hronov

19.30 - ELIXÍR, Pardubice

20.30 - THE BLUEGRASS FRIENDS, Mladá
Boleslav

20:30 hodin / Kavárna Blanka / doprovodný

Vladimír Mikulka: OŠKLIVÉ PÍSNĚ (o hez-
kém světě)

Legenda:

JD = Jiráskovo divadlo

SJČ = Sál Josefa Čapka

SOK = sál sokolovny

PAJ = Park Aloise Jiráska

Změna programu vyhrazena!

WIKOU MGI

Zpravodaj 84. Jiráskova Hronova 2014

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Jana Soprová, Petra Jirásková,

Jan Švácha, Vít Malota,

Jan Mrázek, Ivo Mičkal (foto),

Aleš Hejral (komiks), Michal Drtina (zlom),

David Slížek (šéfredaktor)

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com

Tisk: KIS Hronov Cena: 10,- Kč

Neprošlo jazykovou úpravou!

LÁTKA, TEXT

A NĚŽNOSTI

Vážený,
vážený. Pane doktore! Vážený. Vážený...
Vážený. Pane doktore! Vážený. Myslím,
víte... Myslím, víte... Já myslím, víte... Pane
doktore! Vážený. Pane doktore! Myslím,
víte... Myslím, víte... Já myslím, víte... Pane
doktore! Vážený. Pane doktore! Vážený. Váže-
ný... Vážený. Pane doktore! Myslím, víte...
Myslím, víte... Pane doktore! Já myslím,
víte... Myslím... že mám problém.

Roman Skamene

Milý Romane,
trvalo Vám, než jste situaci vystihl,
nicméně se obávám, že jste ji vystihl přesně.

PRAVDA NEBO LEŽ

Zásadní odhalení

Jak je známo, redaktoři určitým způ-
sobem zaměřených listů nestřílejí rádi
do vlastního kulometného hnízda. Notná
dávka investigativity, touha po spravedlnosti
a neodolatelná nabídka konkurenčních mé-
dií však našeho korespondenta a paparazzi-
ho donutila odkrýt karty, které by v jiném
případě měly jednoznačně zůstat skryty
čelem k pokerface domácího hráče.

Letošní Hronov se objeví v médiích.
Teď to je již naprosto jasné. Ale není to ani
trochu čistá záležitost. Naprosto zkorum-
povaná mediální žumpa vydala své pečlivě
utajované tajemství. Jak je vidět, na naší
fotografii je zachycen bývalý právník České
televize Michal Jendrulek, jak předává
nějaké dokumenty na tabletu a vstupenky
na představení současné zpravodajce ČT
Brno Zuzaně Neuwirtové. Za tento trapný
obolus bude vysílána reportáž z Hronova
v ČT Art. Vzhledem k jasným souvislostem
se ovšem objeví pouze v brněnské (a tedy
pravdivější) mutaci zmíněného pořadu.

Anebo si vymýšlíme?

-saj-

Odpověď z minulého čísla: Všichni
zranění byli opravdu zranění, všechna srdce
zlomena, temporytmus zhroucen a linka
přetržena. Odpověď tedy zní - PRAVDA!

Nevíte si rady? Něco vás trápí?
Potřebujete se svěřit? Napište
do Zpravodaje, Dr. Amaturg vám poradí!
Své dotazy pošlete na:
jhzpravodaj@gmail.com.

To, že máte problém, bych si nedovolil
rozporovat. Máte v zásadě dvě možnosti.
První možností je, že navštívíte odborníka
a spolu s ním se pokusíte svůj problém řešit.
Tuto možnost bych Vám co nejuprávněji
doporučoval. V případě, že se touto cestou
vydat nechcete, zbývá ještě možnost si svůj
problém cíleně pěstovat a hýčkat. Pokud
se Vám podaří ze svého problému udělat
přednost, nebo dokonce značku, můžete
dosáhnout i nějakých úspěchů. Úchylky
jsou pro publikum inspirativní. Koneckon-
ců, nebyl byste první, který takto prorazil.
Držte se.

Dr. Amaturg

Hronovské příběhy, které se skuteč-
ně staly... anebo ne.
Rozuzlení přineseme v zítřejším čísle.

Ztratila Lucinka holinku...

INFORMACE

...a moc jí chybí.
Mohli jste ji najít
někde v Hronově
na místě, kam slušná
roční holčička chodí.
V parku, na náměstí
atd. Není ale vylouče-
no, že se proměnila
v malého krokodýla,
neboť již dříve tohoto
predátora připomínala. Najde se dřív, než
někoho zakousne? Lovci, prosím, volejte 605
804 620.